

VI. 180 cm: bolygatlan sárga, finom szemcsés, homokos altalaj. A felsőbb szintekről lemélyedő gödrök erősen bolygatták, a biztonsági ásónyomból azonban újabb objektum nem került elő, régészeti szempontból üresnek bizonyult.

SZABÓ GÉZA

22. Budapest, I. Fő utca 2. (KÖH 34699)

B, LT, Ró, Kk, Tő

A telken 1992-ben, 1997-ben, 2008-ban és 2010-ben történt régészeti megfigyelés és szondázó ásatás Magyar Károly vezetésével és Kérdő Katalin részvételével.¹²

Az ötödik alkalom a kutatásra 2013. június 10.–július 10. között nyílt, a teljes felületre kiterjedő mentő ásatás keretén belül. A megbízóval kötött szerződés statikai és munkaszervezési okokból 4 ütemre lett bontva. Az első ütemben a bérpalota udvarának felső részét (-250 cm-ig) kell megkutatni. A réselési munkálatok végeztével következne a második ütem: az udvar feltárása -250 cm-től az altalajig, a harmadik ütem: a pincepadlók alatti rétegek és objektumok feltárása. A negyedik ütem a tehergépkocsi lehajtó rámpájának helyén (szintén a pincepadlók alatti) ásatás lenne. Mivel a statikailag veszélyt jelentő téglafal és a mögötte magasodó udvarfeltöltés (Hunyadi János út 1. belső udvara) elbontásra került, ezért az első két ütemet össze lehetett vonni a munkálatok során.

A bérpalota udvarának D-i kétharmadán kezdtük a kutatást. Ennek során kibontásra került a palota csatornahálózata: három ágban összefutó, faragott márvány csatornák, amelyek az udvar K-i fala mellett épített aknába kötöttek be. A csatornák a szükséges gravitációs lejtés miatt a feltárt terület régészeti rétegeinek nagy részét megsemmisítették. A Ny-i sávban maradt meg az eredeti rétegsor, amely a mélyítés során egyre szélesedő régészeti felületet adott. A D-i sávban kibontottuk annak a török kori (16. század második fele) faszerkezetes épület pincéjének É-i részét, amely 2010-ben került elő. Betöltésében egy vagy több török kori kályha omladékát és a pince felett álló agyaggal tapasztott vesszőfonatos falú ház leégett maradványait találtuk. Ettől É-ra egy 5 m mély szemétdömről került elő, amelynek alsó és felső rétege háztartási hulladékot, középső rétege viszont egy ostrom emlékeit: szétrobbant bombát és emberi csontokat tartalmazott. A szelvény ÉK-i sarkában egy sekély, 16. század első feléből származó leletekkel datálható szemétdömröt bontottunk ki.

A török korban nagymértékű földmunkák, terepegyengetések történhettek a területen, mivel középkori réteget egyáltalán nem találtunk és a római kori rétegből is csak 15–20 cm maradt meg. A római kori rétegben egy szórt hamvasztásos sírt bontottunk ki, melléklete három épségben magmaradt kis méretű korszó volt. Ez alatt egy körárok-szerű objektum feküdt kevés lelettel. Ez alatt 3,5 m vastagságú őskori rétegsor húzódik, amelynek vastagságát a török kori gödör metszete segítségével sikerült megtudni.

Az idei évben végzett feltárás eredményei részben megerősítették, részben bővítették a lelőhely őskori megtelepedéséről eddig rendelkezésünkre álló, meglehetősen hézagossá adatokat.

A pincehelyiségek által érintetlenül hagyott felületen a késő vaskori leletanyagot tartalmazó rétegek már közvetlenül a római kori szint alatt, a jelenlegi terepfelszíntől számított 120–130 cm-es mélységben (kb. 105,80 mBf) jelentkeztek. Kezdetben sárgás- és világosbarna, majd a mélységgel párhuzamosan sötétedő, kb. 180 cm-es relatív mélység alatt sötétebb, szürkésbarna, erősen rétegzett humuszos feltöltés volt megfigyelhető. A valószínűleg a Duna kiöntései által folyamatosan töltődő iszapos-üledékes talajon időszaki megtelepedések, járósínek nyomai mutatkoztak, elsősorban a metszetalakon megfigyelhető ideiglenes tüzelőhelyekkel, hamus-szenes folttal. A késő vaskori kelta jelenléthez két gödör és némi szórvány leletanyag volt kapcsolható. Az objektumok jelentkezési szintje 105,20 és 104,40 mBf közé volt tehető. A La Tène időszakra keltezhető leletek és jelenségek mellett középső bronzkori szórvány edénytöredékek is előkerültek számottevő mennyiségben már a 105,50 mBf abszolút magasságon (a jelenlegi terepfelszíntől számított kb. 160 cm-es mélységben) jelentkező őskori rétegekből is.

A geológiai altalajt a szelvényben egy helyen, egy török kori gödör alján sikerült elérni, ez a szint a jelenlegi terepfelszíntől számított 4,60 m mélységben, kb. 102,50 mBf abszolút magasságon volt dokumentálható.

Az eddigi eredmények és információk alapján kijelenthető, hogy a terület régészeti szempontból intakt részein közel 3,5 m vastagságú, bronz- és vaskori leleteket és jelenségeket tartalmazó feltöltéssel számolhatunk; míg a telek legnagyobb részét elfoglaló újkori pincék padlósíntje alatt további, legalább 1,50–1,60 m vastagságú őskori rétegzettségre lehet számítani. A helyszín geológiai és régészeti stratigráfiai viszonyainak pontos ismerete hiányában ugyanakkor a valószínűsíthető terepesés miatt helyenként ennél vastagabb régészeti korú feltöltés megléte sem zárható ki.

A régészeti munka a réseléses technikával készülő mélygarázs alapozása után fog folytatódni (II. ütem második része, III. ütem, IV. ütem).

BENDA JUDIT – ANDERKÓ KRISZTIÁN – TÓTH FARKAS MÁRTON

23. Budapest, I. Öntőház udvar (KÖH 52385)

Kő, Kk, Tő, Ú

2013 február 14.–augusztus 1. között az Ybl Miklós tér 2–6., Várkert Bazár, volt Ifjúsági park területe, hrsz. 6452/2 helyszínen, kisebb megszakításokkal, régészeti megfigyelést, és (minősített) régészeti szakfelügyeletet folytattunk, a 2012. november-december folyamán, régészeti megfigyelés során észlelt régészeti jelenségek további tisztázása érdekében.

Minősített régészeti szakfelügyelet, I. ütem

A területen, a délebbre eső, 2013/1 számú szelvényben jól megfigyelhetőek voltak a terepalakulatot követő, K, a Duna felé meredeken lejtő vastag, néhol hamus pusztulási rétegek, törökkori leletanyaggal. Alattuk, a szelvény K-i felében egy É–D-i irányú, 80 cm vastag, 85 cm mélységig követhető, törtköves falat bontottunk ki, benne gerendafészek nyomával, mely vélhetően támfalként is szolgált.

Ettől Ny-ra a már korábban megfigyelt,¹³ török kori műhelymaradványok folytatását sikerült kibontani, a hegyoldal

12 Magyar Kálmán: 121/3. Budapest, I. Fő u. 2. In: Wollák Katalin szerk.: Az 1992. év régészeti kutatásai. Régészeti füzetek 1/46, Budapest 1999, 83.; RKM 2008, 155–156.; RKM 2010, 187–188.

13 RKM 1999, 174–175.; RKM 2012, 15–17.

itt teraszosan kialakult/vagy mesterségesen kiképzett sík területén. Feltártunk egy L alakú, törkövekből álló, átlagosan 50 cm szélességű falrészletet, melyhez É felől vélhetően egy másik, hasonló kialakítású fal csatlakozik. Folytatásukat D felé, a modern K–Ny-i irányú kerítésfal vágja el. Az épület leégett, ÉK-i sarkában kibontottunk egy cölöplyukat a belőle K felé kidőlt, elszenesedett fagerendával, ácskapoccsal; a területet barnászörös, kormos/hamus, égésnyomos réteg fedte.

Az északabbi, 2013/2. sz. szelvényben, a tavaly, decemberben már részlegesen megfigyelt, föld védműféleség, és a K-i oldalán feltárt gerendafészkek kapcsolatát próbáltuk meg tisztázni. A török kori harcok során képződött vastag, K felé meredeken lejtő, néhol hamus, bőséges leletanyagot tartalmazó rétegek a szelvény K-i felében, egy É–D-i irányú árokban elposodtak. A szelvény ÉK-i felében, már ezek alatt, egy É–D-i irányú, törkövekből készült, 80 cm vastag falrészletet tártunk fel, mely a szelvény D-i felében inkább omladékként jelentkezett.

A régészeti szakfelügyeletet, megfigyelést a szerződés szerinti területeken, a gépi földelhordás üteméhez és helyszíneire alkalmazkodva végeztük.

Gépkocsi lehajtó kialakítása a D-i területen, az Orvostörténeti Múzeum mellett és mögött

A nagyobb munkák főleg 2013. február 21–28. és március 6–7. közt folytak, de a területet folyamatosan felügyeltük. Az Orvostörténeti Múzeum mögött a pincerészek tömedékeléséhez szondákat mélyítették. Jellemzően a termőtalaj alatt már az altalaj jelentkezett, kivéve az ÉNy-i részen, ahol a gép általa miatti mélyítésben, az újkori kevert feltöltésben, egy újkori, nagy méretű téglából rakott falomladékot fotóztunk le.

A Szarvas tér felőli részen, a lehajtó bontásakor, a várakozásoknak megfelelően, az egykor itt állt, az 1895-ben, valamint az 1908-ban készült térképeken még jelzett, majd elbontott újkori épület vastag törmeléke, omladéka mutatkozott már a termőtalaj alatt. A területen régészeti korú jelenség nem került elő. *Kerítés-áthelyezés, lavírsíkhöz felhajtó, lavírsík és rézsű kialakítása a volt Ifjúsági park területén, annak nyugati felén*

A modernkori, É–D-i irányú, kőből épült kerítésfal elbontását végig lefényképeztük, a mögötte levő földrétegek megfigyelése érdekében.

Az É-i részen, a Ny-i falban, a felhajtó kialakításakor hamus-égett, D és K felé lejtő, török kori leletanyagot tartalmazó pusztulási réteget (SE 97) figyeltünk meg, mely egyben egy árokcszellet körvonalát is kirajzolja.

A lavírsík kialakításához a talajt É felől kezdték el bontani, több géppel. A Ny-i oldalon, egy É–D-i irányú, lapos, sárgás-fehér színű, törkövekből szárazon rakott, 40 cm vastag támfalszakasz került elő, É-i oldalához betonakna, a Ny-i feléhez szintén É–D-i irányú betoncső csatlakozott. Vélhetően hasonló rendeltetésű, 80 cm vastag, édesvízi mészkőből készült, habarcsos falszakasz került elő, valamivel délebbre, a K-i oldalon is, ezt egy betoncső/áteresz fúrta keresztül. A D-i részen, már a rézsűben, újkori, köves/téglás omladékos sávot figyeltünk meg.

A szintadatok elemzéséből is kirajzolódik, hogy az újkorban, de a korábbi időszakban is a meredek lejtésű hegyoldalt teraszosan képezték ki, ahol szükséges volt, szárazon, vagy egyéb módon rakott/épített támfalszakaszokkal megerősítették.

Török kori műhelytevékenység nyomai

A már korábban megfigyelt, török kori maradványok folytatását sikerült megfigyelni és részben kibontani, a lavírsík K-i

felén. A délebbre eső objektum, egy épületomladék részben egyben maradt kisebb darabja volt, kályhaalappal, fölötte kővályúval. Itt is megfigyelhető volt a vöröses égett pusztulási réteg, benne sok, egészen apróra zúzódott kínai, vagy porcelánedényke-darabkával. Egyéb díszkerámia-töredékek, fémről készült csengő, török kályhaszemtöredékek, vascsat, érme került elő belőle. Alatta, már a lavírsík szintjén cölöplyukat figyeltünk meg. Ettől É-ra égett hamus folt (elszenesedett fa nyomaival), cölöplyuk és sekély gödör (benne ép török kályhaszemekkel) került elő.

Minősített régészeti szakfelügyelet, II. ütem

Április 22-től mintegy 220 m²-nyi területen, minősített régészeti szakfelügyeletet, megfigyelést folytatunk, az ÉNy-i területen, az előzetesen már többször megfigyelt és részlegesen megkutatótt török kori műhelytevékenység további összefüggéseinek feltárása érdekében. A teraszosan kiképzett hegyoldal oldalában öt, kőből épült épületrészletet sikerült részben feltárunk. Kettőt a felső, hármat az alsó teraszon.

A felső szakasz délebbre eső épületrészletében a törkövből épült és megégett falak mintegy 70 cm magasságig álltak. Rekonstruálható belmérete 420×340 cm, a falvastagság 50–60 cm közötti. Belsejében égett járósíntet, valamint egy török kályhaszemekből és kályhatapasztásból álló kályhaomladék részletét figyeltük meg. Elbontásakor, már részben a fal alatt egy sírt tártunk fel.

Az ettől északabbra álló épületrészlet belmérete 410×390 cm, a falak átlagos vastagsága 60 cm. Belül vakolt falú, ugyanez kívül a K-i és részben a D-i oldalán is észlelhető volt. D-i részén téglapadló, valamint a fűtőberendezés figyelhető meg, erre az oldalra lokalizálható egy bejárati nyílás is. É-ra lépcső, K-re és D-re pedig az épület mára már megsemmisült további helyiségei nyílhattak.

A lenti részen a délebbre eső épületrészlet falai megégették. Ny-i fala 350 cm hosszan követhető, 60 cm vastag, a D-i oldalon fűtőnyílással. Az épületrészlet a felső teraszon állótól egy törkövekből, szárazon rakott, É–D-i irányú támfal határolja el. Északabbra az Ybl-féle kerti építmény (grotta) íves, É-i fala már részben elvágta a következő, Ny-i falával a domboldalba mélyülő épületrészlet. Ennek belmérete 370×540 cm, fala 55–60 cm vastag, Ny-i fala 270 cm magasságig követhető. Bontásából többek közt ágyúgolyók, puskacső, fémiszövet és szeladon más edénytöredék került elő.

Ettől É-ra bontottuk ki a következőt, melynek 60 cm vastag, 220–270 cm hosszan követhető falai közt téglapadlót tisztítottunk meg, rajta famaradványokkal.

Összességében elmondható, hogy részben egy teraszon álló, részben a hegyoldalba vágott, több periódusú, török kori település részletet tártunk fel, melyet a visszafoglalás kori harcok omladéka borított be, és végső pusztulásukat is ez okozta.

A terület DK-i sarkában, a Várbazár legdélebbi épületétől mintegy 4–5 m-re, É-ra török kori leleteket (nagy mennyiségű kályhaszem, kerékvasalás, szögek stb.) tartalmazó vörös színű pusztulási réteg került elő. Ennek bontása során egy Ny–K-i irányú, tört márgákból agyagba rakott legalább 126 cm hosszan követhető, 54–87 cm széles és mintegy 60 cm magas fal, valamint erre merőlegesen egy kősor, továbbá egy Ny–K-i irányú, legalább 160 cm hosszan, élére állított lapos mészkő lapokból és azokra fektetett lapos mészkőlapokból álló, valószínűleg a tűzelőberendezéshez kapcsolódó nyílás került elő. A Ny–K-i irányú falra egy É–D-i irányú újkori falat építettek, de nem vágták el vele, emiatt elképzelhető, hogy a jelenségek az újko-

ri fal Ny-i oldalán is folytatódna. Ezen épületrészlet mintegy 530 cm hosszán nyúlik el É–D-i irányba, melyet É felől az említett törökfal, D-ről pedig (jelenleg) egy Ny–K-i irányú újkori fal határol. K felé az É–D-i irányú újkori faltól számítva (a csatornát nem beleértve) legalább 150 cm nagyságban terjed ki az épületrészlet.

Ezen területtől mintegy 20 m-re É-i irányban pedig egy újabb vörös színű pusztulási réteg került elő.

2013. június 18-tól Terei György kollégám vette át a munkaterületet.

Munkatársak: Szilágyi Gábor, Buránszki Nóra, Sarkadi Gergely, Antoni Judit régész, Kevevári Zsolt, Alfred Falchetto technikus. Geodéziai mérés: Viemann Zsolt, Tóth Anikó.

Minősített régészeti szakfelügyelet III. ütem 2013. június 17.–július 5. Az egykori Budai Ifjúsági Park területének D- részén a 3/b épület és a forgószínpad közötti részen 450 m²-en végeztünk szakfelügyeletet. A területet virtuálisan két részre lehet osztani: egy alsó és egy felső területre. Az alsó a forgószínpadtól Ny-ra és kissé DNy-ra terült el. A felső területet két Ny–K-i irányú és az ezek K-i végéhez kapcsolódó É–D-i irányú újkori fal határolta és mintegy 3 m-rel magasabban helyezkedett el, mint az alsó. Ezen terület D-i vége közvetlenül a 3/b épület É-i előterében helyezkedett el (DK-i sarok).

Az alsó területen egy L alakú barokk fal és egy téglaboltozatos újkori csatorna is előkerült, mely vágta a barokk fal É–D-i irányú falszakaszának D-i végét. Továbbá előkerültek még újkori leletek (kerámia, üveg, vas stb.) tartalmazó rétegek, újkori gödör, valamint két középkori edényeket tartalmazó gödör. Az egyiket a márgába vájta (SE-225) az L alakú fal ÉNy-i sarkának belső oldalán, melyből több középkori edénytörök látott napvilágot. A másik gödörből (SE-233) több ép edény és edénytörök került elő. A márga és a föllette elhelyezkedő régészeti rétegek is erősen lejtettek K felé. A felső területen török kori településobjektumok (épületrészletek, kerítés/tám(?)falak, gödrök, kövezett felületek, csatorna) valamint középkori több rétegű kemenceplatin (SE-215) és középkori leletek (kerámia, majolika padlótegla, ezüstpénz) tartalmazó réteg (SE-230) került feltárássra. A rétegek és a márga ezen a területen is erősen lejtettek K felé.

Török kori településobjektumok: A felső terület É-i részén több rétegű és változatos kialakítású, bizonyíthatóan török kori kövezett felületek (járda/térkövezés) (SE-206, 207, 232, 234) láttak napvilágot. Az egyik ilyen felületen (SE-234) elterülő pusztulási rétegen egy két fokból álló kőlépcsőt alakítottak ki. Az egyes fokok 20 cm magasak voltak. A legfelső – elsősorban nagyobb lapos mészkőtömbökből álló – kövezett szint eltávolítása után egy vasrácsos csatornalefolyó került elő, melyhez még kilyuggatott vaslapból készült fogantyúval ellátott szűrőfedél is tartozott. Ezen csatornafedelet és a rögzítéséhez tartozó köveket kiemeltük, az egyes kövek elhelyezkedését rögzítettük, a kiemelt köveket beszámoltuk és a Budapesti Történeti Múzeumba szállítottuk. Ezen köves felületektől Ny-ra (a felső terület Ny-i szélén) egy több korszakú betöltéssel (új- és török kor) rendelkező, kövekkel több sorban körberakott, változatos és gazdag leletanyagú gödör került elő. A köves felületektől K-re és az É–D-i irányú újkori fal között nagyobb – szinte kváderszerű – mészkőtömbökből és kisebb mészkövekből agyagba rakott, K-i oldalán vakolt török kori fal látott napvilágot (h. 505 cm, sz. 60–65 cm). A fal K-i oldalán egy újabb kövezett felület került elő (SE-235), melyen gazdag leletanyagú

(vastárgyak, kerámia stb.) török kori pusztulási réteg terült el. A terület középső és D-i részén egy több korszakú török kori épületegyüttes került elő (SE-195), mely két rendkívül hosszú (É-i fal h. 810 cm; D-i fal h. 840 cm) egymástól 385 cm távolságra elhelyezkedő, Ny–K-i irányú falból és a D-i falhoz derékszögben csatlakozó L alakú falszakaszból állt (Ny–K-i fal h. 550 cm, m. 93 cm; É–D-i fal h. 465 cm, m. 93 cm). Valamennyi falat a márgára alapozták. A falak tört mészkövekből, márgákból és elvéve egy-két homokkötömbből álltak, melyet agyagba raktak. A falak szélessége 55 és 65 cm között változott. A D-i Ny–K-i irányú fal 133 cm magas volt. A két hosszú fal egymás felé néző oldala, illetve a D-i falhoz kapcsolódó L alakú falszakasz belső felülete és a D-i fal azon része, mely az L alakba esett szürke színű vakolattal volt ellátva, egészen egy apróköves, kemény járósíntig (SE-210). Ezen szinttől lefelé a falak nem voltak vakolva. További járósínt nem sikerült megfigyelni. Ezen felület alatt egy középkori leleteket tartalmazó réteg bukkan elő. A D-i fal azon részét, mely az L alakú fal becsatlakozásától Ny-ra esett utólag építették a falhoz és annak D-i oldalát már nem is vakolták le. Az épületrészek belsejében több különböző vastagságú és leletsűrűségű pusztulási réteget figyeltünk meg. Ezen rétegekből került elő többek között egy mellvert, egy szablya és egy tolóretesz zár is. Az L alakú fal Ny–K-i irányú falszakaszának K-i végétől D-re egy másik L alakú fal került feltárássra (SE-228). Ezen fal nem közvetlenül a márgán ült, hanem egy rétegen (fal Ny–K-i szakaszának h. 120 cm, m. 50–53 cm; É–D-i szakaszának h. 407 cm, m. 60–85 cm). Jól megfigyelhető volt, hogy ki egyenlítés céljából először kisebb köveket használtak és csak ez után rakták a laposabb kötömböket, melyből a fal legnagyobb része állt. A fal vastagsága egységesen 60 cm volt. A fal K-i oldalának támaszkodva egy K felé megsüllyedt köves felület került elő, a fal tetején pedig nagyobb, lapos mészkőtömbökből álló felület terült el. Az épületegyüttestől D-re három gazdag leletanyagú, márgába vajt török kori gödör is előkerült.

A terület legdélebbi részén egy már korábban megfigyelt lapos mészkőtömbökből álló csatorna folytatását is megtaláltuk (SE-188), melynek K-i részét az É–D-i irányú újkori fal megsemmisítette. A csatorna K-i végére szintén ráfutott a már az SE-228-as számú fal tetején is megfigyelt kövezett felület.

B. NYÉKHELYI DOROTTYA

2013. március 7–28. között a Szent György tér 2. Budavári Palota, Keleti zártkert helyszínén a Budai vár és környéke közlekedési hálózatához kapcsolódó közösségi közlekedés fejlesztése projekt számára, a tervezett lépcső területén próbafeltárást végeztünk.

A cél a leendő gyalogos feljáró területén az esetlegesen meglévő korábbi lépcső maradványainak feltárása, a régészeti jelenségek, összefüggések, termódosítást indokló jelenségek megfigyelése, valamint a további munkák során szükséges régészeti beavatkozások felmérése.

A munkagödört a leendő lépcsőház középső részén jelöltük ki, 6×2 m méretben. A felső részen 1,60–1,80 m mélységig erősen törmelékeny, omladékos, köves-téglás feltöltési réteg jelentkezett. A terület középső Ny–K-i sávjában, valamint a szonda Ny-i oldalán a bolygatás tovább folytatódott, míg az É-i sávban, valamint a DK-i sarokban már eredeti középkori (török kori, illetve 14–15. századi kerámiával keltezett) rétegek kerültek elő.

A szonda DNy- sarkában szintén középkori (14. századi leletanyaggal keltezett) gödör került elő, melyet két újkori fa cölöp bolygatott.

A szonda K-i határát a várfal alkotja, melyben világosan elkülöníthető az eredeti középkori kőfal, illetve a kő-tégla vegyes falazású újkori fal, mely az áttörés leendő helyszíne.

TÓTH ANIKÓ

24. Budapest, I. Szentháromság tér (KÖH 52378)

Kő, Tő, Kú

A fenti, 6531 hrsz.-ú területen 2013. május 13.–22. között, mintegy 100 m²-es területen, megelőző feltárást végeztünk, a Geoteam Kft. megbízásából, a 2010-ben, gázcsőfektetés során beszakított, Nagyboldogasszonyról elnevezett barlang¹⁴ földemmerősítési-lezárási munkálataihoz kapcsolódóan.

A területet É-ről és K felől csatornák, közműárkok határolták, Ny-ról pedig a távhő mély árka. Ezek bolygatásai miatt, a középen felmagasodó sziklaplatón lévő régészeti jelenségek összefüggéseit érdemes a korábbi feltárási adataival összevetve kezelni. Az ÉNy-i sarokban egy minden oldalról elvágott falcsontok alsó sorát találtuk meg, rétegek már a fent említett okok miatt nem tartoztak hozzá, D felől pedig a barlang ideiglenesen kialakított bejárata vágta el az összefüggéseket, így csak valószínűsíthető, hogy esetleg középkori eredetű lehetett. Középen, egy keskeny sávban, középkori leleteket tartalmazó vékony réteget bontottunk ki, melyet a vele párhuzamosan futó É–D-i irányú, a sziklafelszínre épített újkori fal és a tőle K-re eső, de mellette futó szintén újkori csatorna téglapítménye szinte teljesen megsemmisített. A faltól Ny-ra vörös, égésnyomos, török kori leleteket tartalmazó tüzelőhely omladékos részletét bontottuk ki. Ettől D-re egy megközelítően Ny–K-i irányú, törtkőves fal alsó körsorát találtuk meg, a hozzá csatlakozó másodlagosan beépített küszöbkövel és a falhoz D felől hozzáépített súlyhárítóívvél.

Ettől D-re csak részlegesen megkutatott (mert már a munkaterületen kívülre eső), téglából kialakított, Ny felé mélyülő lépcsősorot figyeltünk meg. A Ny-i részen a távhőárkok beásásával elpusztított, K-ről a lefaragott sziklafelszín által határolt mély, D felől elfalazott pinceszakaszt figyeltünk meg, ebbe nyílik a barlang egyik ága is, vélhetően ide fut be a lépcsősor is. Betöltését a visszafoglalás utáni tereprendezés gazdag leletanyaga alkotta.

B. NYÉKHELYI DOROTTYA

25. Budapest, II. Budaújlak déli része (KÖH 42718)

Kő?

A Budapest III. ker. Bécsi úti csatornarekonstrukció Ürömi út és a Bécsi út 38. közötti szakaszán (hrsz. 14772/1) 2013. május 13.–június 26. között végeztünk régészeti megfigyelést. A csatornarekonstrukció során a csatorna D-i szakaszát bélelték, a Felhévíz utca közelében, 21 m hosszan, nyíltárkos szakaszon, új nyomvonalon csatornát fektettek, és a Cserfa utcában 9 m hosszan nyílt feltárással meglévő csatornát cseréltek. A házi bekötések is béleléssel készültek. Így a Bécsi úton kb. 2×3 m-es

aknákat, a házak előtt kb. 1×0,5 m-es munkagödörök készültek.

A Bécsi úton nyitott fogadó/indító aknában csak a régi csatorna feletti, szinte homogén barna feltöltés volt látható.

A Cserfa utcánál nyílt feltárással készült csatornacserénél kissé túlbontották a régi csatornaárkot, így az É-i és D-i metszetfalakban láthatóvá vált az eredeti rétegsor. A vöröses homogén humuszrétegen egy közel 50 cm vastag köves réteg került felszínre, a mai felszíntől 1,4 m mélyen. Ez talán a középkori út lehet. A Ny-i szélében habarcsos részek is látszanak a kövek között, de nem egyértelmű, hogy itt esetleg egy fal is volt-e.

A Bécsi út 32. és a Felhévíz utca közötti nyíltárkos szakaszon 3 m mélyen egy köves réteg került felszínre. Talán a középkori É–D-i út. Leletanyag nem került felszínre, a köves rétegnek szépen rakott felülete nem készült, hanem csak kövel, kavicsal leszórt út volt. Alatta egy tömött, barna, enyhén faszenes réteg látszik, azonban leletanyag innen sem került felszínre. Ez a réteg a nyíltárkos szakasz teljes hosszában végighúzódott és jelentősen nem változott.

A házi bekötéseknél a Bécsi út 9. előtt lehetett rétegeket megfigyelni, mert a többi esetben csak a közműárkok jelentek meg a munkagödörökben. A fenti ház előtt a mai utcaszinttől 1 m mélységig az újkori útrétegek (19–20. század) látszóttak. Ez alatt egy szinte homogén feltöltődés, alatta 2,3 m mélyen egy sötétbarna téglaszemcsés réteg látszott. Lelet nem került innen felszínre.

PAPP ADRIENN

26. Budapest, II. Felhévíz, Rózsadomb, Rézmál (KÖH 70015)

Ú

A Frankel Leó utca 49–114. sz. közötti csatornarekonstrukció keretében 2013. május. 14–30. között végeztünk a lelőhelyen régészeti szakfelügyeletet. A csatorna bélelését végezték, így kisebb aknákat nyitottak, valamint a házi bekötések készültek el nyíltárkos módszerrel. A földmunkák során leletanyag csak újkori rétegből került felszínre. Bizonyos rétegek talán már korábbiak voltak, de lelet nem került felszínre.

A Frankel Leó utca 78. ház bekötésénél, kb. 5 m-re a háztól 2,5 m mélyen szürke, iszapos réteg látszik, melyben faszén-
szemcsék is vannak. Ez talán már régészeti korú réteg, de leletanyag nem került felszínre. Felette barna, törmelékeny újkori réteg volt.

A Frankel Leó 84. előtti aknában a barna, köves feltöltésben 18. századi kerámia került felszínre.

A Frankel Leó 86–92. behajtóval szembeni akna Ny-i oldalában 104 cm mélyen égett réteg alatt faszén-
szemcsés réteg látható. Környékéről újkori kerámia került felszínre.

A Frankel Leó 96. előtti nyíltárkos szakaszon csövet béleltek, a régi betoncsatornára ráásva, annak árkában haladt a földmunka. 150 cm mélységben egy 20 cm vastag égett, faszenes réteg látható a Ny-i metszetfalban. Belőle 18. sz. kerámiák kerültek felszínre.

PAPP ADRIENN

14 RKM 2010, 189.